

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ  
Харківський національний університет внутрішніх справ

# **СФЕРА ДІЇ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

*Матеріали  
V Всеукраїнської науково-практичної конференції  
(м. Харків, 28 жовтня 2016 року)*

*За загальною редакцією  
доктора юридичних наук, професора  
К. Ю. Мельника*

Харків – 2016

УДК 349.2; 349.3  
ББК 67.405(4Укр)  
С 91

*Друкується за рішенням оргкомітету відповідно до доручення  
Харківського національного університету внутрішніх справ  
від 23.08.2016 № 88*

С 91     **Сфера** дії трудового права та права соціального  
забезпечення : матеріали V Всеукраїнської наук.-практ. конф.  
(м. Харків, 28 жовтня 2016 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС  
України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2016. – 426 с.

*Збірник містить тези доповідей, які присвячені актуальним  
проблемам сфери дії трудового права та права соціального  
забезпечення, зокрема правовому регулюванню відносин з  
проходження служби державними службовцями та службовцями  
правоохоронних органів; відносин із застосування праці членами  
господарських товариств, виробничих кооперативів, фермерських  
господарств тощо.*

*Для науковців, працівників органів праці та соціального  
захисту, державних службовців та службовців правоохоронних  
органів.*

УДК 349.2;349.3  
ББК 67.9405(4Укр)

*Тези доповідей друкуються мовою оригіналу.  
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат і прізвищ  
несуть автори та їх керівники.*

© Харківський національний університет  
внутрішніх справ, 2016

---

ЗМІСТ

---

*Вітальне слово*

ректора Харківського національного університету внутрішніх справ,  
доктора юридичних наук, доцента В. В. СОКУРЕНКА

---

**ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ТА НАЦІОНАЛЬНЕ  
ЗАКОНОДАВСТВО ПРО СЛУЖБУ В ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ**

**Райнін І. Л.**

РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ  
ПРАВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА..... 13

**Божко В. М.**

ЗАГАЛЬНІ КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ВІТЧИЗНЯНИХ ДЕРЖАВНИХ  
СЛУЖБОВЦІВ ..... 18

**Гусаров С. М.**

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ НОРМ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА  
ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРАЦІ ТИМЧАСОВО ВИКОНУЮЧИХ ОBOB'ЯЗКИ ..... 21

**Данильченко Ю. Б.**

БЕЗСТРУКТУРНЕ УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ  
БЕЗПЕЦІ ..... 27

**Іншин М. І.**

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ НОВЕЛ ЗАКОНОДАВЧОГО  
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ..... 29

**Костюк В. Л.**

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: ПРОБЛЕМИ,  
ВИКУЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ..... 35

**Прилипко С. М.**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОРУШЕННЯ ПРИСЯГИ СУДДІ: ПРОБЛЕМИ  
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ..... 39

**Сокурєнко В. В.**

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ  
ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ  
УМОВАМИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ,  
В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОНОЇ СИСТЕМИ ..... 44

**Троян В. А.**

ЯКІСНЕ КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ  
ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ..... 49

**Швець Д. В.**

ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ НА СЛУЖБУ В ПОЛІЦІЇ У КОНТЕКСТІ  
РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАЦЮ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО  
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО..... 52

**Щербина В. І.**

ПРО ПРАВОВІ НАСЛІДКИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНСПЕКЦІЇ ДЛЯ ЇХ ПРАЦІВНИКІВ ..... 55

## ТРУДОВЕ ПРАВО

|                                                                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Бичкова С. С.</b><br>ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИЯТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ<br>ЗА ЗАТРИМКУ РОЗРАХУНКУ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ.....                                                                       | 58  |
| <b>Венедиктов В. С.</b><br>НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАЩИТЫ ТРУДОВЫХ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА<br>В УКРАИНЕ.....                                                                                                  | 61  |
| <b>Венедіктов С. В.</b><br>ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ<br>В ІСПАНІЇ.....                                                                                                     | 64  |
| <b>Вишновецька С. В.</b><br>СФЕРА ДІЇ ТРУДОВОГО ПРАВА: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ.....                                                                                                                 | 68  |
| <b>Гетьманцева Н. Д.</b><br>ДО ПИТАННЯ ПРО СФЕРУ ДІЇ НОРМ ТРУДОВОГО ПРАВА.....                                                                                                                 | 72  |
| <b>Запара С. І.</b><br>СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ<br>ТА ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН В УКРАЇНІ.....                                                           | 75  |
| <b>Клемпарський М. М., Назимко О. В.</b><br>ОКРЕМІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ<br>ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....                                              | 79  |
| <b>Клочко А. М.</b><br>ДО ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ<br>НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ .....                                                                                  | 86  |
| <b>Коваленко О. О.</b><br>ВОЛЯ І СВОБОДА ВОЛІ СТОРІН ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЯК КАТЕГОРІЇ<br>СУЧАСНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....                                                                 | 88  |
| <b>Лагутіна І. В.</b><br>ПРАВА ПРАЦІВНИКА ЯК СУБ'ЄКТА ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ .....                                                                                                                 | 92  |
| <b>Лукаш С. С.</b><br>ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ<br>ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ .....                                                                              | 95  |
| <b>Мельник К. Ю.</b><br>ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПЕРВИННОЇ<br>ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....                                                                           | 98  |
| <b>Могілевський Л. В.</b><br>ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ СИСТЕМИ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА СИСТЕМИ<br>ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ .....                                                                   | 102 |
| <b>Проневич О. С.</b><br>ПРОФІЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В АКТАХ<br>ACQUISCOMMUNAUTAIRE: СУТНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ<br>У ВІТЧИЗНЯНЕ ПОЛІЦЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ..... | 105 |
| <b>Чанишева Г. І.</b><br>СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ<br>ТРУДОВОГО ПРАВА.....                                                                                                | 109 |
| <b>Шабанов Р. І.</b><br>ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗМІСТУ ПРАВА НА ЗАЙНЯТІСТЬ.....                                                                                                                         | 112 |

|                                                                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Авескулов В. Д.</b>                                                                                                                                                                  |     |
| СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ НЕНОРМОВАНОГО РОБОЧОГО ЧАСУ .....                                                                                                                                    | 115 |
| <b>Андрушко А. В.</b>                                                                                                                                                                   |     |
| ФАКТИЧНИЙ ДОПУСК ПРАЦІВНИКА ДО РОБОТИ БЕЗ ОФОРМЛЕННЯ<br>ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ТА НЕПОДАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ДФС ПРО<br>ПРИЙНЯТТЯ НА РОБОТУ: РОЗМЕЖУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ<br>РОБОТОДАВЦЯ ..... | 118 |
| <b>Бабенко А. О.</b>                                                                                                                                                                    |     |
| ДО ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНА<br>«НЕОБГРУНТОВАНА ВІДМОВА У ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ» .....                                                                                    | 121 |
| <b>Бортник С. М.</b>                                                                                                                                                                    |     |
| ДО ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ<br>ЗАОХОЧЕНЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ .....                                                                                               | 124 |
| <b>Бригадир І. В.</b>                                                                                                                                                                   |     |
| ПРАВОВА ПРИРОДА ПРАЦІ ЧЛЕНІВ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ .....                                                                                                                              | 127 |
| <b>Брильова О. В.</b>                                                                                                                                                                   |     |
| ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ТРУДОВИХ ПРАВ І ОБОВ'ЯЗКІВ ОРГАНІЗАЦІЙ<br>РОБОТОДАВЦІВ, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ .....                                                                                            | 129 |
| <b>Бурак В. Я.</b>                                                                                                                                                                      |     |
| ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ – СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ<br>ПРАЦІВНИКІВ .....                                                                                                          | 132 |
| <b>Бущенко П. А.</b>                                                                                                                                                                    |     |
| К ВОПРОСУ ОБ ОБЩЕЙ ХАРАКТЕРИСТИКЕ ГЕНЕРАЛЬНОГО<br>СОГЛАШЕНИЯ 2016–2017 ГГ. ....                                                                                                         | 138 |
| <b>Встухова І. А.</b>                                                                                                                                                                   |     |
| ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ НАДАННЯ ВІДПУСТКИ ПО ДОГЛЯДУ<br>ЗА ДИТИНОЮ .....                                                                                                                      | 141 |
| <b>Гончарук В. В.</b>                                                                                                                                                                   |     |
| ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ:<br>ТРУДО-ПРАВОВЕ ЕСЕ .....                                                                                                           | 145 |
| <b>Гоц В. Я.</b>                                                                                                                                                                        |     |
| ДЕЯКІ ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ТРУДОВОГО ТА ЦИВІЛЬНОГО<br>ПРАВА .....                                                                                                                     | 148 |
| <b>Дуравкіна Н. І.</b>                                                                                                                                                                  |     |
| ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ТРИВАЛОСТІ РОБОЧОГО ЧАСУ .....                                                                                                                           | 149 |
| <b>Жернаков В. В.</b>                                                                                                                                                                   |     |
| СВОБОДА ПРАЦІ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ І ЇЇ ОБМЕЖЕННЯ<br>ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ .....                                                                                                       | 152 |
| <b>Зайцев О. Л.</b>                                                                                                                                                                     |     |
| СТВОРЕННЯ ТЕНДЕРНОГО КОМІТЕТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ .....                                                                                                                                     | 157 |
| <b>Золотухіна Л. О., Южека Р. С.</b>                                                                                                                                                    |     |
| ПИТАННЯ ЩОДО ПРИЙНЯТТЯ НОВОГО ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ .....                                                                                                                           | 161 |
| <b>Ільїна О. В.</b>                                                                                                                                                                     |     |
| ЩОДО РОЛІ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК В ЗАХИСТІ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ<br>ПОЛІЦІЇ .....                                                                                                                | 163 |

|                                                                                                                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Киян В. Я.</b>                                                                                                                                                     |     |
| ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ .....                                                                                        | 166 |
| <b>Коваленко К. В.</b>                                                                                                                                                |     |
| СФЕРА ДІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДИСЦИПЛІНАРНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ .....                                                                               | 169 |
| <b>Кройтор В. А.</b>                                                                                                                                                  |     |
| ЮРИСДИКЦІЯ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ З РОЗГЛЯДУ ТРУДОВИХ СПОРІВ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ З РОЗГЛЯДУ ТРУДОВИХ СПОРІВ ..... | 173 |
| <b>Кузніченко О. В.</b>                                                                                                                                               |     |
| ДЕЯКІ ПИТАННЯ НАСТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЩОДО НЕВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ КЕРІВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ .....                              | 177 |
| <b>Лежнєва Т. М.</b>                                                                                                                                                  |     |
| ДЕЯКІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВОГО ІНТЕРЕСУ В ТРУДОВОМУ ПРАВІ.....                                                                                     | 181 |
| <b>Логвиненко М. І., Дігтяр А. О.</b>                                                                                                                                 |     |
| АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ .....                                                                                    | 184 |
| <b>Луценко О. Є.</b>                                                                                                                                                  |     |
| ПРИТЯГНЕННЯ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЗА ДІЇ, ЩО ШКОДЯТЬ АВТОРИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ.....                                               | 188 |
| <b>Марчук М. І.</b>                                                                                                                                                   |     |
| ПРАВО НА ПРАЦЮ У КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ УКРАЇНИ .....                                                                                                        | 191 |
| <b>Новіков Д. О.</b>                                                                                                                                                  |     |
| ЗМІНИ У КОДЕКСІ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ ВІД 17.05.2016: ЧЕРГОВЕ ПІДСИЛЕННЯ ХАЗЯЙСЬКОЇ ВЛАДИ РОБОТОДАВЦЯ ТА ЗМЕНШЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ВІД ЗВІЛЬНЕННЯ.....                | 195 |
| <b>Огієнко І. В.</b>                                                                                                                                                  |     |
| ДО ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО РЕЖИМУ ПРАЦІ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО НАУКОВУ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ» .....                               | 198 |
| <b>Островерх А. М.</b>                                                                                                                                                |     |
| АНАЛІЗ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ГАРАНТІЙНИХ ВИПЛАТ .....                                                                                                       | 200 |
| <b>Павловська Н. В.</b>                                                                                                                                               |     |
| ДО ПИТАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ.....                                                                                                             | 202 |
| <b>Панасюк О. Т.</b>                                                                                                                                                  |     |
| НАЙМ ПРАЦІ ЯК ЯВИЩЕ ПОЗА СФЕРОЮ ТРУДОВОГО ПРАВА .....                                                                                                                 | 205 |
| <b>Піхурець О. В.</b>                                                                                                                                                 |     |
| ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТА, СТВОРЕНОГО У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКОНАННЯМ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ .....                                                    | 210 |
| <b>Подорожній Є. Ю.</b>                                                                                                                                               |     |
| ДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ РЕТРОСПЕКТИВНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ .....                                                                  | 216 |

|                                                                                                              |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Пожарова О. В.</b>                                                                                        |     |
| ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ УМОВ ПРАЦІ ВАГІТНИХ ЖІНОК<br>І ЖІНОК-МАТЕРІВ ТА ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ .....            | 219 |
| <b>Селецький О. В., Івашко С. В.</b>                                                                         |     |
| ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНА «СЛУЖБОВА ДИСЦИПЛІНА» В РАМКАХ<br>НОВОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ» .....      | 223 |
| <b>Середа О. Г.</b>                                                                                          |     |
| ПРОБЛЕМИ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ В ПРОЦЕСІ<br>ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....                               | 226 |
| <b>Сільченко С. О.</b>                                                                                       |     |
| ФОРМУВАННЯ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ<br>РОБОТОДАВЦІВ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ..... | 230 |
| <b>Сімутіна Я. В.</b>                                                                                        |     |
| ПОДІЇ ЯК ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН:<br>ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....              | 234 |
| <b>Сіроха Д. І.</b>                                                                                          |     |
| ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ НОРМОТВОРЧОСТІ<br>У СФЕРІ ПРАЦІ.....                                         | 238 |
| <b>Смолярова М. Л.</b>                                                                                       |     |
| ОСОБЛИВОСТІ СТИМУЛЯЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН В ТРУДОВОМУ<br>ПРАВІ .....                                           | 241 |
| <b>Сорочишин М. В.</b>                                                                                       |     |
| МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКА У ВИПАДКУ<br>ЗАВДАННЯ ШКОДИ ТРЕТІМ ОСОБАМ .....                      | 244 |
| <b>Трофимовська Ю. В.</b>                                                                                    |     |
| ПРОБЛЕМИ ДИСКРИМІНАЦІЇ У СФЕРІ ПРАЦІ.....                                                                    | 247 |
| <b>Цесарський Ф. А.</b>                                                                                      |     |
| ДІЛОВІ ЯКОСТІ ПРАЦІВНИКА ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКЛАДЕННЯ<br>ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ .....                            | 250 |
| <b>Чавикіна Т. І.</b>                                                                                        |     |
| АУТСТАФІНГ.....                                                                                              | 253 |
| <b>Черноп'ятов С. В.</b>                                                                                     |     |
| ПРАВО НА ЗАХИСТ І ЗМІСТ ОХОРОННИХ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН .....                                               | 256 |
| <b>Чорноус О. В.</b>                                                                                         |     |
| ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИПРОБУВАННЯ<br>ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ .....                                 | 260 |
| <b>Шишка О. Р.</b>                                                                                           |     |
| ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В ПРЕДМЕТІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО<br>РЕГУЛЮВАННЯ.....                                          | 263 |
| <b>Яригіна Є. П.</b>                                                                                         |     |
| СІМЕЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....                                                               | 268 |
| <b>Авескулов В. Д., Головка А. С.</b>                                                                        |     |
| СПЕЦІАЛІЗОВАНА ТРУДОВА ЮСТИЦІЯ У ФРН.....                                                                    | 271 |
| <b>Бережна К. І.</b>                                                                                         |     |
| ЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПУ СПРАВЕДЛИВОСТІ У ТРУДОВИХ<br>ПРАВОВІДНОСИНАХ.....                                          | 273 |

|                                                                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Гостюк О. Д.</b>                                                                                                |     |
| СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦІ ЯК СКЛАДНЕ СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ.....                                                                 | 276 |
| <b>Карпенко Р. В.</b>                                                                                              |     |
| ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРІОРИТЕТИ РЕФОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО<br>ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....                                       | 279 |
| <b>Клименко А. Л.</b>                                                                                              |     |
| МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВА НА ПРАЦЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....                                                         | 282 |
| <b>Кононенко О. Ю.</b>                                                                                             |     |
| ГУМАНІЗМ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП ТРУДОВОГО ПРАВА.....                                                            | 285 |
| <b>Кушнир Н. В.</b>                                                                                                |     |
| ДЕЯКІ ПИТАННЯ ГЕНДЕРНОЇ АСИМЕТРІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ У СФЕРІ<br>ПРАЦІ .....                                           | 288 |
| <b>Лавренко Б. В.</b>                                                                                              |     |
| ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ<br>ПОСАДОВИХ ОСІБ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ .....         | 290 |
| <b>Мартинюк В. Д.</b>                                                                                              |     |
| ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ .....                                                                   | 294 |
| <b>Наньєва М. І.</b>                                                                                               |     |
| СТРОКИ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ<br>ТА ОКРЕМИХ ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇН .....                       | 297 |
| <b>Пунтус Д. А.</b>                                                                                                |     |
| РОЛЬ ПРОФСПІЛКИ ПІД ЧАС МАСОВОГО ВИВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ .....                                                     | 300 |
| <b>Сичова В. В.</b>                                                                                                |     |
| ДОЗВІЛ ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОКАЛЬНОГО ПРАВОВОГО<br>РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ .....                | 304 |
| <b>Соколова О. А.</b>                                                                                              |     |
| ПРЕМІЯ ЯК ГРОШОВЕ ЗАОХОЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ .....                                                            | 306 |
| <b>Соловей А. А.</b>                                                                                               |     |
| ІДЕЯ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....                                                      | 309 |
| <b>Танасевич О. В.</b>                                                                                             |     |
| ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ПРИТЯГНЕННЯ<br>РОБОТОДАВЦЯ ДО МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ .....           | 312 |
| <b>Храбатин О. В.</b>                                                                                              |     |
| ЮРИДИЧНА НОРМА ЯК ЗАСІБ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ<br>СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН .....                                         | 316 |
| <b>Худякова О. В.</b>                                                                                              |     |
| ДО ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ<br>У НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НОРМАМИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА... .. | 319 |
| <b>Честа Д. О.</b>                                                                                                 |     |
| ЩОДО ОКРЕМИХ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ МАСОВОГО<br>ВИВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ .....                              | 321 |
| <b>Шевєрдіна В. І.</b>                                                                                             |     |
| ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ РОБОТОДАВЦЯ.....                                                         | 325 |
| <b>Юзько Т. М.</b>                                                                                                 |     |
| ПРИНЦИП РІВНОСТІ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ОДНА ІЗ ГАРАНТІЙ<br>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАЦЮ .....              | 328 |

---

**ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

**Андріїв В. М.**

СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ З БЕЗРОБІТТЯ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ:  
ДЕЯКІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ..... 332

**Пузирний В. Ф.**

«ІНВАЛІД» ЧИ «ОСОБА З ІНВАЛІДНІСТЮ»: ПРОБЛЕМИ  
ЗАКОНОДАВЧОГО ВИЗНАЧЕННЯ..... 336

**Синчук С. М.**

ПРО МОЖЛИВІСТЬ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН  
СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ ..... 338

**Шумило М. М.**

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ПИТАННІ МІНІМАЛЬНОГО  
РОЗМІРУ ПЕНСІЇ В УКРАЇНІ ..... 342

**Ярошенко О. М.**

ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ ДЕРЖАВІ ..... 345

**Бориченко К. В.**

ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ  
ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ФОРМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СІМЕЙ  
З ДІТЬМИ..... 349

**Бурак М. В.**

НЕЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ  
ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ І БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ..... 353

**Вапнярчук Н. М.**

СОЦІАЛЬНІ ПІЛЬГИ: НЕВИРІШЕНІ ПИТАННЯ ..... 356

**Гоц-Яковлева О. В.**

ТРАНСФОРМАЦІЯ СФЕРИ ДІЇ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ  
УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ..... 359

**Ждан М. Д.**

ЩОДО ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНОГО ПРАВА НА ПЕНСІЮ НАУКОВОГО  
(НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО) ПРАЦІВНИКА ..... 362

**Кайтанський О. С.**

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ..... 365

**Колотік А. С.**

ПРАВО НА ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 368

**Литвиненко В. М.**

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПІДОПІЧНИХ (ВИХОВАНЦІВ) СТАЦІОНАРНИХ  
УСТАНОВ ..... 371

**Матвієнко Є. П.**

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ  
НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ..... 374

**Медвідь А. О.**

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ПРАВА ЛЮДИНИ НА НЕДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ  
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 378

**Пузирна Н. С.**

ЩОДО ПОНЯТТЯ «ІНВАЛІДНІСТЬ»..... 381

|                                                                                                                                                      |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Сіньова Л. М.</b>                                                                                                                                 |     |
| РЕАБІЛІТАЦІЙНА ФУНКЦІЯ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ .....                                                                                          | 383 |
| <b>Скоробагатько А. В.</b>                                                                                                                           |     |
| ЩОДО ГАЛУЗЕВОЇ САМОСТІЙНОСТІ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО<br>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ .....                                                                                 | 386 |
| <b>Сташків Б. І.</b>                                                                                                                                 |     |
| ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ .....                                                                                           | 391 |
| <b>Тарасенко В. С.</b>                                                                                                                               |     |
| ВІДПОВІДНІСТЬ ТЕРМІНІВ «ІНВАЛІД», «ДИТИНА-ІНВАЛІД»<br>МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ .....                                                                   | 396 |
| <b>Чічкань М. В.</b>                                                                                                                                 |     |
| СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ<br>СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ .....                                     | 399 |
| <b>Андрющенко К. М.</b>                                                                                                                              |     |
| «ПРОФЕСІЙНІ РИЗИКИ» ЯК КАТЕГОРІЯ В СИСТЕМІ<br>ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ<br>ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ НА ВИРОБНИЦТВІ ..... | 402 |
| <b>Бук М. О.</b>                                                                                                                                     |     |
| СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ СОЦІАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ<br>ІНВАЛІДАМ .....                                                                           | 406 |
| <b>Горобець А. С.</b>                                                                                                                                |     |
| АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ<br>СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ БЕЗРОБІТНИХ .....                                                          | 409 |
| <b>Денисенко К. В.</b>                                                                                                                               |     |
| ПІДХОДИ ЩОДО ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ОСОБИ ПОХИЛОГО ВІКУ» .....                                                                                              | 414 |
| <b>Кісіль О. Ю.</b>                                                                                                                                  |     |
| ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПЕНСІЙНОГО<br>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ .....                                                       | 417 |
| <b>Чижов Д. А.</b>                                                                                                                                   |     |
| УЗАГАЛЬНЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ УКРАЇНИ,<br>ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ УЧАСНИКІВ АТО<br>ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ .....                      | 421 |

нормативної бази, яка б не тільки регулювала внутрішню діяльність цих компаній, а також розподіляла безпосередньо права та обов'язки між компанією-провайдером, підприємством-замовником та працівником. Адже що стосується безпосередньо працівників, то їх права та інтереси законодавство залишає незахищеними. На жаль, дуже часто виведення за штат відбувається без згоди працівника, сам же працівник стоїть на межі вибору між втратою роботи та фактичним підпорядкуванням іншому роботодавцю. А враховуючи нестабільну економічну ситуацію в нашій країні, більшість працівників через страх втрати роботи погоджуються на умови роботодавців, таким чином нівелюючи принцип добровільності укладення трудових договорів. Я вважаю, що доцільно буде внести в новий Трудовий кодекс положення, які будуть регулювати позикові форми праці, а саме аутстафінг, де будуть зазначатися відповідальність посередника за якість наданих послуг, обов'язки замовника щодо забезпечення гідних умов праці, ліцензувати усі кадрові агентства, закріпити види договорів, які можуть укладатися у разі позикової праці, та найголовніше – встановити норми щодо захисту права та визначення гарантій працівників.

УДК 349.2

## **ПРАВО НА ЗАХИСТ І ЗМІСТ ОХОРОННИХ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН**

**Черноп'ятов С. В.,**

*доцент кафедри права*

*Університету імені Альфреда Нобеля,*

*канд. юрид. наук*

Найпоказовішими в характеристиці охоронних трудових правовідносин видаються особливості їх змісту. В літературі розвинена думка, що у змісті охоронних правовідносин основне місце посідає так зване «право на захист»: зміст охоронних правовідносин полягає в праві потерпілого на захист і в обов'язку порушника зазнати заходів примусу. Однак у науці відсутня єдність щодо правової природи права на захист. Різність думок лежить у двох основних площинах: в площині поділу правовідносин на регулятивні та охоронні та в площині поділу правовідносин на матеріальні та процесуальні. Ю. М. Андреев указує, що деякі дослідники розглядають право на захист як одну

з правомочностей суб'єктивного права; інші вважають право на захист самостійним суб'єктивним правом, що виникає у момент порушення права у рамках охоронного правовідношення<sup>1</sup>. Ю. Ю. Томилова, у свою чергу, зазначає, що право на судовий захист (як і право на позов) розуміється в літературі подвійно: у вигляді права на звернення до суду і у вигляді права на задоволення вимоги, пред'явленої до суду (права на визнання прав у судовому рішенні; права на позитивне рішення)<sup>2</sup>.

В. Я. Бурак, визнаючи змістом охоронних трудових правовідносин право на захист, стверджує про наявність у цьому праві на захист матеріально-правового (передусім – можливість використати дозволені законом засоби примусового впливу на правопорушника) і процесуального (передусім – можливість особи звернутися з вимогою про захист до компетентного органу в передбаченій законом формі) змісту<sup>3</sup>.

Оскільки ми стоїмо на позиціях виключно конкретного та відносного характеру охоронних трудових правовідносин, не визнаючи існування абсолютних та загальних охоронних трудових правовідносин, не можемо сприйняти як елемент змісту охоронних трудових правовідносин права на захист в розумінні однієї із правомочностей суб'єктивного регулятивного трудового права. Взагалі поширена в цивілістиці думка про те, що до змісту регулятивного матеріального суб'єктивного права входить як одна із правомочностей так зване «право на захист», виглядає досить сумнівно, якщо згадати, що, за загальноприйнятою, майже аксіоматичною, думкою, кожному суб'єктивному праву має протистояти обов'язок. Якщо допустити, що до змісту регулятивного матеріального суб'єктивного права входить право на захист, необхідно віднайти той обов'язок, який цьому праву протистоїть, і того суб'єкта, який цей обов'язок несе. Спробуємо зробити це на прикладі правовідносин з оплати праці. В їх змісті, передусім, виділяється суб'єктивне право працівника на

---

<sup>1</sup> Андреев Ю. Н. Механизм гражданско-правовой защиты / Ю. Н. Андреев. – М. : Норма : ИНФРА-М, 2010. – С. 18.

<sup>2</sup> Томилова Ю. Ю. Охранительные правоотношения в механизме правового регулирования : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / Ю. Ю. Томилова. – М., 2004. – С. 162–163.

<sup>3</sup> Бурак В. Поняття права на захист трудових прав працівників / В. Бурак // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2006. – Вип. 43. – С. 218, 220.

отримання грошової винагороди за виконувану роботу і обов'язок роботодавця надавати працівникові таку грошову винагороду. Поки правовідносини розвиваються нормальним чином, ніякого права на захист у їх змісті немає, як немає і додаткового, кореспондуючого цьому праву, обов'язку. Звичайно, нормальний розвиток цих відносин забезпечений заходами правового примусу, які у разі порушення обов'язку роботодавця щодо плати праці будуть реалізовані в охоронних трудових правовідносинах, змістом яких буде, зокрема, право працівника на сплату заборгованості по заробітній платі з урахуванням індексації та відповідний обов'язок роботодавця. Однак невірно вважати, що ці охоронні права та обов'язки вже існують у непорушеному регулятивному правовідношенні. Далі, слід звернути на таку важливу особливість охоронних трудових правовідносин, як обмеженість їх існування у часі (строки для застосування дисциплінарного стягнення; строки притягнення працівників до обмеженої матеріальної відповідальності працівників; строки позовної давності щодо притягнення працівників до матеріальної відповідальності; строки давності щодо застосування заходів захисту та заходів матеріальної відповідальності роботодавців). Якщо «право на захист» є обмеженим у часі, а захищуване право – ні, то неправильно визначати перше частиною другого.

Далі, внаслідок порушення суб'єктивного права відповідне регулятивне правовідношення може взагалі припинитися (наприклад, у випадку неправомірного звільнення, знищення майна роботодавця). В цьому випадку, якщо допустити, що право на захист знаходиться у змісті регулятивних правовідносин, потрібно буде також визнати і те, що перестало існувати і саме право на захист, і потерпілий не має права застосувати заходи трудо-правового примусу.

Щодо визначення права на захист (в розумінні елементу змісту охоронних правовідносин) як права на звернення до суду та як права на задоволення вимоги, пред'явленої до суду, то, на нашу думку, такі розуміння права на захист не придатні для характеристики змісту охоронних трудових правовідносин. Як вбачається з аналізу процесуального законодавства, право на звернення до суду: 1) є універсальним суб'єктивним правом, яке має конституційну і водночас галузеву – цивільну процесуальну чи адміністративну процесуальну – природу; 2) не пов'язане із наявністю чи відсутністю відповідного (спірного) матеріального

права; 3) реалізується особою незалежно від дійсної наявності чи змісту спірних правовідносин; 4) обмежене лише вимогами щодо дотримання процесуального порядку і форми звернення до суду, правил судової юрисдикції та підсудності.

Некоректно було б вважати право на звернення до суду (іншого юрисдикційного органу) елементом змісту охоронних трудових правовідносин також і через те, що в охоронних трудових правовідносинах часто інстанція охоронних правовідносин збігається з їх уповноваженим суб'єктом. Якщо взяти для прикладу правовідносини дисциплінарної відповідальності, право роботодавця на звернення до юрисдикційного органу виявляється позбавленим сенсу, оскільки сам же роботодавець і здійснює в межах дисциплінарного провадження застосування дисциплінарних санкцій.

Право на задоволення вимоги про застосування заходів правового примусу також не можна, на наш погляд розглядати як елемент охоронних трудових правовідносин. Справа в тому, що, виходячи із принципів змагальності та диспозитивності, цілком можлива ситуація, коли охоронні правовідносини фактично існують, але через недоведеність їх існування права та обов'язки щодо застосування заходів правового примусу не можуть бути реалізовані. У свою чергу, факт доведеності існування охоронних правовідносин не змінює та не доповнює їх змісту, а лише робить можливим його реалізацію. Стверджуючи протилежне, можна дійти хибного висновку про те, що виникнення охоронних правовідносин пов'язане із процесуальними юридичними фактами.

Таким чином, лише тлумачення «права на захист» як права на застосування (ініціювання застосування) заходів правового примусу може бути застосоване для характеристики змісту охоронних трудових правовідносин. З огляду на це, а також на те, що застосування терміна «право на захист» може вносити термінологічне непорозуміння (адже в межах охоронних трудових правовідносин застосовуються як заходи захисту, так і запобіжні заходи та заходи відповідальності), вважаємо зайвим при характеристиці змісту охоронних трудових правовідносин вдаватися до категорії «право на захист».